

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

Ερ. Φ.: 265

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Μιχάλη Κατρίνη
2. Βουλευτή κ. Γιώργο Νικητιάδη
3. Βουλευτή κα Νάγια Γρηγοράκου

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 6428/29.8.24 Ερώτησης με θέμα:
«Ανάγκη επιστροφής των αρχαιολογικών εκθεμάτων του Μουσείου Καλύμνου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 6428/29.8.24 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Μιχάλη Κατρίνη, Γιώργου Νικητιάδη και Νάγιας Γρηγοράκου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Όπως έχω επαναλάβει στο πλαίσιο του Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, τα αναφερόμενα στην Ερώτηση τρία χαλκά ευρήματα ελληνιστικών χρόνων από τη θαλάσσια περιοχή της Καλύμνου, η κεφαλή ηγεμόνα με διάδημα και καυσία, καθώς και η δεξιά και η αριστερή κνήμη έφιππου ανδριάντα (ΑΜΚ 3901, ΑΜΚ 3902α και ΑΜΚ 3902β), παρουσιάζονταν στο Αρχαιολογικό Μουσείο Καλύμνου από το 2009 έως το 2015, οπότε μεταφέρθηκαν σταδιακά στην Αθήνα, για τη διερεύνηση της πιθανότητας να συνανήκουν με τέταρτο χαλκό εύρημα, το οποίο επίσης είχε ανασυρθεί από ιδιώτες από τη θαλάσσια περιοχή της Καλύμνου το 2009. Πρόκειται για τμήμα κορμού έφιππου θωρακοφόρου γλυπτού, το οποίο αμέσως μετά την εύρεσή του μεταφέρθηκε στην έδρα της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων στην Αθήνα, για να δεχθεί τη φροντίδα των συντηρητών.

Η Τετραμελής Επιτροπή, που συγκροτήθηκε το 2016 με έργο την εκπόνηση μελέτης σχετικά με την ανάταξη του ανωτέρω γλυπτού, κατέληξε ομόφωνα τον Οκτώβριο του 2018 ως προς τη συναρμογή των δύο κνημών με τον κορμό και κατά πλειοψηφία ως προς τη συναρμογή της κεφαλής με το υπόλοιπο έργο. Για τον λόγο αυτό αποφασίστηκε α) η διενέργεια συμπληρωματικών εργασιών και η εκπόνηση μελέτης για τις αναλογίες του αγάλματος από το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (Τμήμα Συντήρησης, Χημικών και Φυσικών Ερευνών και Αρχαιομετρίας) και β) συμπληρωματική δειγματοληψία από την κεφαλή και ανάλυση στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος». Επί του παρόντος, έχει αποδειχθεί η συναρμογή των δύο κνημών με τον κορμό, ενώ για την κεφαλή και τον κορμό οι μέχρι σήμερα αναλύσεις δεν έχουν οδηγήσει σε τελικά συμπεράσματα, όσον αφορά στη συσχέτισή τους. Στο πλαίσιο αυτό, το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο προχώρησε στην εκπόνηση μελέτης στήριξης και ανάταξης του κορμού του θωρακοφόρου με τα σκέλη του, που με βεβαιότητα συνανήκουν.

Με βάση τα ανωτέρω και εφόσον επιβεβαιωθεί και η συναρμογή της κεφαλής με τον κορμό, το σύνολο που θα προκύψει από τη συνένωση των τεσσάρων τμημάτων θα αποτελεί ένα εντυπωσιακό ενιαίο χάλκινο άγαλμα, σε κλίμακα μεγαλύτερη του φυσικού, που θα συνιστά σημείο αναφοράς για τους μελετητές της αρχαίας ελληνικής γλυπτικής, αλλά και ένα νέο εύρημα με αυξημένες απαιτήσεις όσον αφορά στον τρόπο και τις προδιαγραφές έκθεσής του. Ως εκ τούτου, ο χώρος παρουσίασής του θα πρέπει να οριστεί σε συνάρτηση με τη διασφάλιση των ενδεδειγμένων συνθηκών έκθεσης και φύλαξής του.

Το ανωτέρω σύνολο εντάχθηκε στη μουσειολογική μελέτη για την οργάνωση της μόνιμης

έκθεσης του Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων στον Πειραιά, έργου εμβληματικού, που θα αναδείξει τον αρχαιολογικό πλούτο των ελληνικών θαλασσών, δύο έτη μετά το Πόρισμα της Τετραμελούς Επιτροπής και με βάση την παραδοχή ότι ο «Έφιππος Θωρακοφόρος», μετά την ανάταξή του, θα αποτελέσει ένα νέο εύρημα, το ιστορικό απόκτησης και σύνθεσης του οποίου συνιστά, μεταξύ άλλων, εξαιρετικό παράδειγμα σταδιακής και τμηματικής παράδοσης αρχαιοτήτων από πολίτες που ασχολούνται επαγγελματικά με τη θάλασσα. Η ένταξή του, δε, σε ειδική ενότητα της μουσειολογικής μελέτης αφιερωμένη αποκλειστικά στην Κάλυμνο, οι κάτοικοι της οποίας είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι σε πολιτιστικά ζητήματα και συμβάλλουν καθημερινά, μέσω της υπόδειξης ναυαγίων και των παραδόσεων ενάλιων ευρημάτων, στην ανάκτηση της γνώσης του παρελθόντος και τη διάσωση της πολιτιστικής κληρονομιάς, θα προβάλλει το νησί σε ένα ευρύτερο διεθνές κοινό.

Επιπροσθέτως, επισημαίνεται ότι το ΥΠΠΟ τα τελευταία πέντε χρόνια επενδύει συστηματικά στην αναβάθμιση της δομής, της λειτουργίας και των παρεχόμενων προς το κοινό υπηρεσιών, φυσικών και ψηφιακών, όλων των κρατικών μουσείων της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, μεριμνά για τη συντήρηση και αναβάθμιση των συστημάτων ασφαλείας, τη συντήρηση και φύλαξη των αρχαιοτήτων σύμφωνα με τις σύγχρονες μεθόδους, καθώς και για την ενσωμάτωση των δυνατοτήτων των σύγχρονων τεχνολογιών στα ερμηνευτικά μέσα των μουσείων που ανήκουν σε αυτό.

Ειδικότερα, όσον αφορά στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Καλύμνου, επισημαίνεται ότι πρόκειται για ένα νέο σύγχρονο μουσείο, που εγκαινιάστηκε το 2009, τηρώντας υψηλές προδιαγραφές στην κατασκευή του, στον εξοπλισμό του, καθώς και στην οργάνωση της έκθεσης και των αποθηκών του. Επιπλέον, για την ανάδειξη και ενίσχυση των μουσειακών υποδομών του νησιού, βρίσκεται σε εξέλιξη το έργο της Αποκατάστασης και Ανάδειξης του Αρχοντικού Βουβάλη που βρίσκεται στον περιβάλλοντα χώρο του Μουσείου. Το έργο, συνολικού προϋπολογισμού 1.350.000 €, χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και υλοποιείται από την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δωδεκανήσου και την Εφορεία Αρχαιοτήτων Δωδεκανήσου. Περιλαμβάνει την αποκατάσταση του κτηρίου του Αρχοντικού, τη συντήρηση του κτηριακού του διακόσμου και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του, καθώς και τη συντήρηση της οικοσκευής και των έργων τέχνης του Αρχοντικού και την επανέκθεση του μνημείου.

Η Υπουργός Πολιτισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΓΔΑΜΤΕ
4. ΔΑΜΕΕΠ
5. ΔΣΑΝΜ
6. ΕΦΑ Δωδεκανήσου
7. Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων
8. ΕΑΜ